

Здоровий скептицизм

Радій Радутний

— Мушу попередити, — сказав я, допиваючи келих. — Що маю досить скептичні погляди на усі ці речі. Змалку ще, знаєте, усі нормальні люди вірили у казки, а я розпитував батька, як це чином коні літають, птахи розмовляють, й де саме ростуть молодильні яблука.

— Розумію, — мій співбесідник теж хильнув зі свого кухля. — Мабуть, важко було рости... е-е-е... нетиповою дитиною?

— Всяко, — стенув я плечима. — Свої плюси, свої мінуси. Але відповідати на запитання батьки замучилися, це так. Ну, я попередив. Отож, якщо ви не передумали...

— Навпаки! — чоловік підняв кухля. — Певний здоровий скептицизм має бути обов'язково. Не надмірний, бо знаєте як поляки кажуть? Що занадто — то не здорово. Знаєте, що це означає?

Я знав.

Мабуть, по обличчю це стало помітно, бо чолов'яга, нарешті, перейшов до суті.

— У нас вся інформація, що надходить, розбита на три категорії. Перша — явна дурня, але про всяк випадок зберігаємо, бо хтозна, а раптом і в лайне трапиться намистинка. Друга — випадки сумнівні. Тут, самі розумієте, порпатись й порпатись, фільтрувати, уточнювати, оглядати місця, опитувати спостерігачів і так далі. Це робота для ентузіастів, а вони, знаєте, часто-густо чують те, що хочуть почути. Ненавмисне, звичайно. Грошей на цій справі багато не вкра...

Він похлинувся пиво, кашлянув й виправився.

— ..не заробиш, майже все робиться на голому ентузіазмі. Так що раз ви самі кажете, буцімто скептик — то з цих двох категорій я вам нічого підсовувати не буду.

— Чудово, — посміхнувся я з певним навіть полегшенням.

— Але третя й четверта... — співбесідник мрійливо примружив очі. — О!.. Це, знаєте, музика зовсім інша. Це...

Він зробив паузу. Начебто для того, щоб знову хильнути з кухля, але трохи перегравав, й театральність полізла в очі. Але то було пусте, і я не зважав. Хто з нас геть не бажає справити враження на співрозмовника? Навіть бомжі один одному брешуть, що колись в академіях навчалися та дивізіями командували. Сам чув. Так заливали, що якби не сморід, запинився би та послухав.

Від цієї розмови поки ще не смерділо. Та й заклад був не з смердючих — чистенький, інтелігентний, не генделік якийсь, де заїдають пиво насінням та запивають горілкою.

Мабуть, співрозмовник теж зрозумів, що трохи передав куті меду й кінець-кінцем таки перейшов до конкретики.

— Друга категорія, — рішуче повідомив він. — Це беззаперечні випадки. Задokumentовані. Підтверджені великою кількістю свідків. Замальовані. Сфотографовані.

— По телевізору показані, — позіхнув я. — В газеті написані.

— Ну... — співрозмовник трохи знітився. — Це ви даремно. Газета від газети відрізняється. Є ж і солідні, ми ж не лише бульварні читаємо. А раніше з цим взагалі значно краще було! От у радянські часи...

— Атож, — кивнув я. — Саме про радянські часи. Газета "Труд". Солідна радянська газета.

— І що? — чоловік аж подався мені назустріч. — Що там було?

— Ну що, що... — стеновав плечам я. — Репортаж був. Мовляв, летів "Ту-134", й зустрів НЛО. Не блюдце, а такий собі літачок з куцими крилами. Увімкнули радар — на радарі нема. Запитали диспетчера — і в нього нема. Купа свідоцтв, бо ж не лише екіпаж бачив, а й сотні півтори пасажирів. І...

— Так! — аж розцвів співрозмовник. — Чудовий випадок спостереження! Він у нашій базі є, і якраз у....

— ...третьої категорії? — підхопив я на льоту.

— Точно!

— Ну й даремно.

— А то чому?

Мені того хлопця аж шкода стало, але я таки хильнув ще і добив.

— Бо після тієї статті редактору полетів з посади. Здогадуєтесь, чому?

— Ну звичайно! — чоловік знову повеселішав. — Це ж влада! Вони завжди такі речі намагалися приховати — для уникнення заворушень. Навпаки, це зайвий доказ правдивості...

— А от і ні, — я відчув себе старшокласником, який на очах у малюка стирає пилік з крил метелика. Що ж, він сам наголосив, що здоровий скептицизм має бути. — Бо тій нещасній "тушці" пощастило нарватися на випробування іншого "Ту" — але вже не пасажирів, а бомбардувальників. Ту-160, радянський недостелтс. Так що журналіст зробив цеерушникам подарунок. Вони, мабуть, дуже вдячні були, але Western Union тоді в нас ще не відкрило жодної філії...

Чолов'яга трохи зів'яв.

— Ну, буває, — невпевнено сказав він. — Це ж таке діло. База — на те вона й база, щоб її доповнювати, редагувати... переносити з категорії у категорію.

— Буває, — охоче погодився я. — Але якщо у вас там лише такі випадки...

— Ні-ні-ні! — поспішно замотав головою хлопець. — Усі інші випадки...

Він зустрівся зі мною поглядом й неохоче виправився.

— ...більшість інших випадків достовірні. Ось давайте я наведу кілька найбільш переконливих прикладів.

— Давайте, — стеновав я плечима й поглянув на годинника. — Я вільний аж до сьомої тридцять. Мо', ще по гальбі?

— Давайте, — він кивнув, рішуче лийнув у горлянку залишки й так само рішуче приступив до розповіді — як наче в ополонку стрибнув. Я між тим помахав дівчині біля стійки — мовляв, нам ще пару. Та кивнула.

— Випадок перший, — розпочав співрозмовник. — Формації на полях.

— Кола, чи що? — позіхнув я. — Вони підробні. Вже ловили кількох фальсифікаторів на гарячому.

— Ха! Якби ж тільки кола! — радісно заторохтів чоловік. — Все значно цікавіше. Певна частка формацій справді підробна, і справді, кількох партачів таки на цьому спіймали. Але є чималий відсоток таких фігур, походження яких невияснене. Траплялись взагалі кумедні історії. Наприклад, позаминулорічний випадок у Михайлівці...

— І що там? — поцікавився я, одночасно приймаючи келих зі столу — бо якраз нагодилась дівка з нашим замовленням.

— Може, щось до пива? — посміхнулась вона, досить вправно маневруючи тацею. — Нарізка асорті, рибка, горішки...

— Ні, дякую, — поспіхом зупинив я потік, аби в ньому не трапилися осоружні "семки". Хотілося лишитися про цей заклад хорошої думки.

Офіціантка пішла. Співрозмовник провів її поглядом, й, між нами кажучи, там було що провести. Але вмить похопився й повернув на своє.

— Так от. Формації. Певний відсоток, як я вже сказав... — тут він, мабуть, згадав, що про фальшивки сказав не він, й трохи збавив напір, але все-таки не зупинився. — Як вже було сказано — таки підробка. Молодь, журналісти, просто не дуже розумні ентузіасти нашої справи.

Себе він, ясна річ, вважав розумним ентузіастом. Я посміхнувся.

— ...є таких відсоток фігур, які могли виникнути природним шляхом. Зверніть увагу — я не кажу "виникли", я кажу "могли виникнути".

Я звернув.

— Причини найрізноманітніші. Дощ, вихори, транспорт. Одного разу виявили одразу чотири кола, однакового діаметру й ланцюжком. Причому виникали ті кола в Михайлівці регулярно, й була надія, що якесь виникне у нас на очах, і не лише на очах, я вам скажу, бо помчали ми туди озброєні фото-, відео— та ще деяким обладнанням.

Він раптом замовк і хильнув так, що в кухлі поменшало принаймні наполовину.

— І що? — я теж хильнув, але не так сильно.

— Та що, що... Бабця козу припинала, ось що. На полі. Щоб, знаця, молоко жирніше було. І щоб не мекала.

Я чмихнув, й ледве стримався, щоб не заіржати. Якби припиняли коня — то мабуть би й не стримався.

— Як бачите, — негайно відзначив співрозмовник. — Такі випадки ми теж чесно документуємо. Для об'єктивності.

— Дуже добре, — кивнув я, нижче опускаючи голову — бо все ще смішно було, а ображати цього дядька чомусь не хотілося. Ентузіаст же! Таких берегти треба. Рідкісний птах в наші прагматичні часи.

— ...але певний відсоток фігур не можна пояснити ні антропогенним впливом, ні природними явищами, ні фальсифікаціями. Так, наприклад, у Малій Олександрівці

стебла пшениці було не лише повалено, але й переплетено між собою. Перша думка була, звісно, про фальсифікацію, але ви уявляєте собі титанічну працю – переплести між собою кількесот стебел? Я ні.

Я теж був "ні", але вголос зазначив що дуже хотілося б глянути на фотографію загадкового феномену, і співрозмовник негайно перейшов на інший випадок.

— У Кордишівці було ще цікавіше. Стебла там не були переплетені, натомість виявлено щось на кшталт візерунку або орнаменту у землі. Ромбовидна структура складалася з ямок діаметром близько п'ятнадцяти міліметрів й глибиною близько двохсот. Протягом усього кола було виявлено чотири блоки орнаменту. І...

Він тріумфально подивився на мене.

— ...І фотографія є!

— Можна поглянути? – я витер носовичком руки. Був готовий, що він скаже, ніби фотографію з собою не носить, або попросить емайл, щоб скинути трохи пізніше, або щось таке, але чоловік урочисто витяг із сумки пухкеньку теку, розгорнув просто на столику й витяг фото.

Серед повалених стебел і справді вгадувалась якась структура, але годі було щось сказати і про діаметр, і тим більше про глибину.

— Наступного разу кладіть поруч якийсь предмет, — сказав я, повертаючи фото. – В ідеалі – лінійку, але годиться будь-що, аби з певними розмірами. Сірник, пачка цигарок, мобіла – але так, щоб марку видно було. Бо зараз, граючи збільшенням, можна розтягнути ці дірочки хоч до ста міліметрів.

— Гм, — сказав чоловік й почухав потилицю.

— Якщо ж припустити, що діаметр вказали правильно, то оці ромбики дещо мені нагадують, — тим часом продовжив я. – А саме – тракторну борону. Там зубці якраз у такому порядку розташовані, і якщо допустити, що тут розвертався трактор й навіщось чотири рази опускав причепне обладнання – ну, гідравліка несправна, або що... це коло часом не в кінці поля розташувалося?

Чоловік засопів й поспіхом запхав фото назад у теку, але ховати її у сумку не поспішав.

— Добре, — вперто сказав він, порпаючись у добрячому стосі. – А як вам такий випадок?

Витяг ще один папірець й кинув на столик.

Довелось роздивлятись.

На папірці було два малюнки – саме малюнки, не фото! – і хоч як слабо я розбираюся на малярстві, але сказав би, що створила їх одна й та сама людина. Або не людина, а якась інша істота. Але одна й та сама.

Обидва малюночки були піксельні – цебто, являли собою прямокутне тло з квадратиками – знаєте, як на моніторах початку комп'ютерної епохи. На першому малюнку щось схоже на перекинуту чашку відправляло в небо людину. На другому – більш складна конструкція підкидала типового іншопланетянина – дрібнотілого пуголовка.

— Бачите? - мало не побожно прошепотів співрозмовник.

Я бачив.

— Перший малюнок - це відоме послання іншопланетянам, відправлене у 1974 році з радіотелескопу Аресибо. Тут закодовано зовнішній вигляд людини, деякі фізичні константи, спосіб відправки. А другий...

Чорт, ну чому ж він так переграє з тими паузами? Аж дратувати починає.

— ...а другий - це відповідь. Вона з'явилася у 2001 році в Англії, біля радіотелескопу Чілболтон. Як бачите, стиль малюнків однаковий, отже, це означає...

— ...фальсифікацію, — втомлено буркнув я. - Створену, скоріш за все, знудьгованими працівниками обсерваторії.

— Які докази? - аж образився чоловік.

— Ніяких, — стелював плечем я. - Але один мій знайомий капітан на прізвище Очевидність підказує, що такий варіант відкидати не можна. Згодні?

Співрозмовник неохоче кивнув.

— Отже, — резюмував я. - Кожен з наведених випадків може бути поясненим природними причинами або ж антропогенним впливом - навмисним, ненавмисним або навіть вчиненим з відверто фальсифікаційною метою. І якщо ви прислухаєтесь, то легко почуєте звуки "вжик-вжик". Чуєте?

Чоловічок і справді прислухався.

— Наче чую... - відповів раптом він, чим немало мене здивував. Звуків не було. Звичайний барний гомін був, долинав також вуличний шум, за сусіднім столиком троє хлопців заголосно планували майбутній розподіл коштів після якоїсь обгородки, а от ніякого "вжик-вжик" не було.

— Це товариш Оккам точить свою знамениту бритву й схвально позирає на нас з небес.

— А, — перестав, нарешті, прислухатися чоловік. - Жартуєте. Ну-ну.

Ентузіазму в його голосі трохи поменшало.

— Добре, — сказав я, лише щоб його втішити. - А як там з четвертою категорією? Що там? Судячи з логіки - там мають бути якісь зовсім незаперечні докази? Цебто, з вашою точки зору незаперечні?

Чолов'яга повеселішав.

— Так і є, — впевнено сказав він. - І знаєте що? Проти четвертої категорії досі не заперечив найзавзятіший скептик!

Я посміхнувся, і співрозмовник цю посмішку не пропустив.

— Не вірите, — докірливо зазначив він. - Але нічого. Зараз повірите.

Знову поліз у сумку й дістав жерстяний футляр - розміром якраз на велику сигару. Золотий обідочок на ньому теж підтверджував сигарне походження. Дуже хотілось сказати "Дякую, я не палю", але стримався.

З футлярчика шляхом скручування голівки народилося щось замотане у фланельку, з фланельки - тонка скляна трубочка. З трубочки щось народитися могло лише шляхом кесаревого розтину або лоботомії - бо обидва її кінці були міцно запаяні. В середині

короткою плавною дугою розляглась якась волосинка.

— Не маю сумнівів, що про "волосся ангелів" чули найзавзятіші скептики, — спробував підколоти мене чоловік.

— Про волосся чули, — охоче погодився я. — Але в руках особисто я не тримав. І вживу не бачив. І навіть фото не бачив. А от про сіточки не чув, поясніть, будь ласка.

— О, — задоволено підняв над столиком трубку мій співрозмовник. — "Волосся" — це вам не свідчення. І навіть не фото. Це....

Він примружився й наче магнітофон увімкнув — мабуть, промову цю штовхав не раз, і не два, й кожне слово було виважене та відшліфоване.

"Нехай уже..." — проскочила думка. — "Час є, пиво..."

Ні, пива вже не було — якраз скінчилося, і я знову махнув гарненькій офіціантці. Та звично кивнула.

Сподіваюсь, цього разу вона не пропонуватиме "щось до пива". Або вчасно спиниться, якщо раптом все-таки почне. Бо хотілося б зберегти про цю місцину хорошу згадку.

— ...що таке "волосся" — достеменно не знає ніхто! — тим часом провадив своє співрозмовник. — Відомо лише, що це студениста маса, або біло-сріблясті нитки, що падають на землю опісля прольоту НЛО. Через деякий час нитки безслідно зникають, або ж лишають по собі драглистий слиз з неприємним запахом. Спектральний аналіз показав наявність у сліді бора, кремнію, кальцію, магнію, а також сліди платини, вісмута, технецію, паладію, прометію та ряду інших рідкісних металів...

— Дякую, — сказав я. Подякувати хотів дівчині, але вийшло що обом зразу, бо й чоловігя якраз закінчив пояснення. Офіціантка розкрила-було ротика, щоб запропонувати "до пива", але я відвернувся. Вийшло трохи неввічливо, але нехай їй. Сказано ж було першого разу: ні — значить, ні!

Над келихом здіймалася густа шапка піни, але швидко танула — достоту як те саме "волосся".

— Отже, що ми бачимо, — резюмував я. — Усі відомості про "волосся" — свідчення. Ані фото, ані матеріальних зразків нема.

— Хе! — гордовито відповів дядько. — А що ви скажете на оце?

Й покрутив у руках трубку з волосиною.

— А що тут казати? — я вже звично стелював плечима. — Я бачу трубку з волосиною. Вона не зникає, не світиться, не ворухиться, не голосить "випустіть мене звідси, негідники!". Наскільки я розумію, не випромінює у радіо, тепловому, світловому, ультрафіолетовому, рентгенівському діапазонах — інакше ви б її поруч з... гм, сидницями не тягали, чи не так?

— На рентген не перевіряли, — трохи розгубився чоловік й про всяк випадок поклав на край столу — подалі від себе.

— Та не переймайтесь, — я посміхнувся. — Якщо не світить у радіо та оптичному діапазонах, то навряд чи світить і у рентгені. Отже, при пасивному аналізі не виявлено жодних аномальних властивостей цієї нитки. Так?

Мабуть, останнє "так" прозвучало занадто різко, бо чоловік аж зіщулювся.

— Ннну... так. Але ж...

— Розумію, що у разі, якщо це правда, будь-яка спроба активного аналізу призведе до зникнення цінного зразку. Так?

— Ннну... так. Але ж...

— На що ваша й без того небагата на зразки організація піти не може.

— Ннну... так. Але ж...

— Чи було взяття цього зразку задокументоване?

— Було! - аж підскочив чоловічок. - Взяття зразку відбувалося на очах у кількох свідків, і всі вони...

Він зітхнув. Я мовчав.

— Так, — сказав він по тривалій паузі. - Справді. Свідчення. Виключно свідчення. Але...

Він затнувся, і я зрозумів, що зараз у хід буде пущено останній аргумент. Резерв головного командування, так би мовити. Надважка артилерія або навіть атомна бомба. Хіба що маленька, бо велика у його сумку не влізе.

І хто б міг сумніватися, що живе вона у такому ж жерстяному футлярчику? Цікаво, де це вони коробку сигар роздерибанили?

А взагалі — варвари. Дикуни. Ну хто ж зберігає зразки у негерметичній, та ще й металевій тарі, коли є такий чудовий, прозорий, хімічно майже інертний матеріал, як скло?

Але цей зразок чомусь у скло не запакували.

За хвилину я зрозумів, чому.

— У 1988 році на Кубані, побіля міста Кропоткін, — тріумфально розпочав співрозмовник. - Знайшли шматочок металу. За свідченнями чоловіка, що знайшов його...

— Свідчення, — стеновав я плечима. - Знову самі лише свідчення.

— Ха! - ще урочистіше посміхнувся чоловік. - Справді. Досі були лише свідчення. А зараз будуть і беззаперечні докази.

Він знову пірнув рукою у сумку й видобув батарейку з двома припаяними на полюсах дротиками. Покрутив її у мене перед носом, як фокусник, що демонструє порожній циліндр.

Наскільки я знаю, на цей момент кролик уже сидить у столі, на який циліндр буде поставлено. Мабуть, так само і тут. Батарейка звичайна, а кролик вже лежить на столі.

Так і виявилось.

Чоловік тицьнув одним дротиком у лівий край залізячки, другим - у протилежний, і шматочок металу смикнувся.

От це було справді цікаво.

— Дозвольте? - я простягнув руку, й співрозмовник, на мить завагавшись, віддав мені батарейку.

Для початку я повторив вже бачене - тицьнув дротинками у протилежні боки, й

метал смикнувся. Що саме рухалося - годі було помітити; чи то незначним було переміщення, чи то надзвичайно швидким, але факт є факт - залізочка смикалася.

Другу спробу я зробив вкрай обережно - не тицяв дротиком (а раптом це я штовхаю?), а доторкнувся ледь-ледь, підводячи кінець повільно-повільно, міліметр на секунду, або й ще повільніше.

Смикнулося.

— Гм, — сказав я, а чоловічок самовдоволено посміхнувся.

На третю спробу я затис метал поміж нашою тарою - моїм келихом та його кухлем. Доторкнувся.

"Дзень" - неголосно сказав келих і тріснув. Пива в ньому лишалося небагато, якраз на геть невеличку калюжку у межах столику.

Хоч як неголосно дзенькнуло скло, офіціантка, однак, негайно опинилася поруч.

— Перепрошую, — сказав я. - Замініть будь ласка, й включіть у рахунок.

Навіть цього разу вона посміхнулася - втім, хтозна, може зазвичай клієнти намагаються не платити за розколотий посуд. Треба врахувати на майбутнє.

— Дуже цікаво, — пробурмотів я, знову переклавши зразок на вільне місце - подалі від скла. Солідний експериментатор за такий маневр міг і по голові дати - бо вільне місце було залите пивом, а хтозна, як впливає електродит на зразок?

Але я не був солідним експериментатором.

— А збільшувати напругу пробували? - недбало запитав у все ще тріумфально налаштованого співрозмовника.

— Пробували, звичайно, — аж образився той. - Піднімали до двохсот двадцяти, а діла боїмося - раптом згорить. Але те нічого не дало - амплітуда не міняється.

Я мав підозру, що не побоялися, а не знайшли трансформатора, але то було несуттєво.

— Навряд чи згорить, — неуважно пробурмотів я. - Дуже навряд чи... а перевіряли залежність руху металу від дистанції поміж електродами?

— Гм, — співрозмовник замислився. - Знаєте... мабуть, що ні. Справді, ні. А ви молодець!

Він знову радісно ухопив свій кухоль.

— Одразу видно науковий підхід! Ви ж науковець, так? Експериментатор? Це одразу помітно, одразу бачите всі недоліки методології. Знаєте що? А ви приходьте до нас! Може, справді, є сенс спробувати якусь нову методу, напрацювати статистику... ви ж науковець, так?

— Щось на кшталт цього, — трохи ухильно відповів я, зменшив дистанцію між дротинами, й тицьнув.

Зразок сказав "клац" і перетворив на довгеньку паличку.

— Ух ти... - заворожено прошепотів співрозмовник. - Та ви справді талант! Оце відкриття...

Я тим часом скрутив дроти у тугенький жмут, а щоб не закоротити їх поміж собою - вставив поміж кінці папірця. Кажуть, деякі терористи так детонатори роблять, і при

достатній довжині контактів, якщо папір-ізолятор висмикнути, то де-небудь обов'язково замкне...

У нашому випадку, однак, довжина контактів була міліметрів зо три, а папірця я не висмикував, а витягав, причому дуже-дуже обережно.

Не замкнуло. Натомість утворилася така собі крихітна виделочка з відстанню поміж контактами десь півміліметри. А тугий жмутик не давав кінцям ані сходитися, ні розповзатися.

Співрозмовник нахилився ближче й втупився у конструкцію.

— Чудово, — видихнув він. — Отак, з підручних матеріалів... Ні, ви точно наша людина. Признайтесь, у якій галузі...

— У нейрофізіології, — буркнув я, прилаштовуючи залізячку зручніше.

— Теж, мабуть, цікаво, — ввічливо сказав чоловік.

— Аякже! — цілком щиро відповів я. — Людський мозок, знаєте — страшенно цікава система. Не сказати б, що дуже ефективна — якби, наприклад, каналізація працювала лише на десять відсотків потужності, то людство давно потонуло б відомо у чому; але надзвичайно стійка до сильних пошкоджень — чим та ж каналізація похвалитись не може. Якщо каналізаційну трубу прохромити ломом — то з неї потече, а мешканці будинку будуть довго висловлювати подяку, причому якщо спіймають — то не лише усну.

— Так-так? — охоче погодився дядько. — Знаєте, я колись...

— Наприклад, — впевнено продовжив я, і чоловік примовк. — У позаминулому століття дядькові, що працював на будівництві тунелю, прохромило голову — якраз ломом. Вижив. Але сильно змінився, працювати на одному місці не зміг, подався у мандри. Не знаю, чим скінчив.

Чоловік слухав уважно, тож я продовжив:

— Але лом — це варварство. Він руйнує мільйони зв'язків одночасно, потрібних і непотрібних, винуватих й невинних, й схильність до альтруїзму може лежати поруч з любов'ю до пива, а совість може бути переплутана з талантом до малювання. Хрясь! — і все одразу зруйноване. А там — може відновиться щось, може й ні.

Я хильнув ще трохи, Неслухняний шматок металу ковзав столом, як живий, наче дуже не хотів, щоб у нього тицяли дротиками.

— Притримайте, будь ласка, — попросив я співрозмовника. — Ні, не тут. Лівіше. Ще трохи лівіше. Та ні, не тут!.. Ось нахиліться до столу й придивіться — бачте, куди я хочу тицьнути? Отак і тримайте. Дивіться уважно!

Я старанно прицілювався й тицьнув дротами.

Цього разу "клац" не було.

"Клац" утворюється, коли шматок живого металу стрибає по столу. Міняє конфігурацію, довжину, ширину, діаметра — та що завгодно. Підстрибує й падає — от вам і "клац". А підстрибує лише тоді, коли є на що спертися — бо Ньютон є Ньютон, а закон є закон.

Так от, якщо стіл вдарити тупим кінцем ножики, то буде "клац", а якщо гострим —

то ніж застрягне. Цебто, проникне у товщину дерева на якусь глибину. Якщо ніж товстий, а швидкість мала – то ненабагато, а якщо тонкий і швидкість велика – то на більше. Якщо товщина кількатор атомів, а швидкість дорівнює броунівській швидкості атомів у металі, то новоутворена дротинка не помітить на своєму шляху ані дерева, ані іншого металу, а що вже про шкіру, кістку та мозкову речовину ї говорити нема чого.

Головне – перед зміною конфігурації точно націлити шматочок металу. А потім досить прибрати батарейку, ї метал повернеться на місце, бо розширювався в обидві боки одразу. Все за Ньютоном, ані кроку вбік.

Точно націлена нитка живого металу руйнує кількатор зв'язків, але це саме ті зв'язки, що мають бути перетнуті. Навіщо руйнувати людині, скажімо, подружнє життя? Або любов до світлого пива? Варварство це. Крім того, якщо перетнуто лише кількатор зв'язків, то мозок не вважає те за катастрофу ї не пробує відновитися, підключити резервну ділянку. Береже. Так і старіє, приберігаючи незаймані мільйони нейронів для справді катастрофічних випадків. Так і вмирає. Так і гниє. Гниє задовго до біологічної смерті, поринає в рутину, в сіре тягуче сьогоднішнє, у пиво, футбол ї телевізор, і хто сказав, що це не гниття?

— Ох, — сказав чоловічок, бездумно втупившись у свій кухоль. – Щось я. мабуть, трохи перебрав з пивом. Давайте якось іншим разом продовжимо. Знаєте що? Візьмість ось мій телефон, подзвоніть завтра, домовимося... Або післязавтра...

Він невпевненим рухом змів у сумку футляр, а на саму залізачку, що так і лежала на столі, навіть уваги не звернув. І про скляну трубочку теж забув. Встав, почухав лоба – мабуть, це було випадково, бо при такій товщині голки там ані ранки, ані навіть мікроскопічної дірочки не лишається – ї непевними кроками рушив геть. Офіціантка провела його занепокоєним поглядом, а потім глянула і на мене – чи є не збираюся я заявити, що цього дядька вперше побачив ї платити за нього не маю наміру?

Я склав пальці, наче тримаючи невидимого олівця ї підписав уявний рахунок. Дівчина кивнула пірнула за стійку – виписувати.

За чоловічком зачинилися двері.

Я недбало сховав залізачку в кишеню, а трубочку з волосинкою змів на підлогу. Жалібно дзенькнуло скло, ї офіціантка скинулася – але побачивши, що на столі все гаразд, тут же відвела погляд.

Скосивши очі, я побачив, що звільнена волосинка тим часом майже розтанула.

Офіціантка притягла рахунок, я накинув трохи зверху, вона розцвіла ї сказала "Приходьте ще!". Я кивнув, твердо при цьому знаючи, що ніколи більше тут не з'явлюся. Хоча місце сподобалося. Ї власне пивничка, ї у більш широкому сенсі. Непогана планетка. Природа гарна. Ї мешканці непогані. Допитливі, цікаві, в міру агресивні, в міру організовані.

Якби не клятї смердючі "семкі" – цілком можна було б ї встановити офіційний контакт.

28.02.12-01.03.12